

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 13 noiembrie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2020, declarat de avocatul Serghei Rusu, în numele inculpatului

Bozu Grigore XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 26.01.2017 – 13.11.2019,
instanța de apel: 17.12.2019 – 09.06.2020,
instanța de recurs: 17.09.2020 – 15.12.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 13 noiembrie 2019, Bozu Grigore a fost condamnat în baza art. 251 Cod penal la amendă în mărime de 1500 unități convenționale, ce constituie 30.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și a desfășura activități legate de administrarea și gestionarea întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor pe un termen de 3 ani.

Procesul penal de învinuire a lui Bozu Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal a fost ***încetat pe motiv că acțiunile persoanei întrunesc elementele constitutive ale contravenției*** prevăzute la art. 295 alin. (6) Cod contravențional.

Bozu Grigore a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 295 alin. (6) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional pe motivul intervenirii prescripției tragerii persoanei la răspundere contravențională.

Acțiunea civilă înaintată de Serviciul Fiscal de Stat Direcția Generală Administrare Fiscală Centru în interesele statului Republica Moldova a fost admisă.

Din contul lui Bozu Grigore s-a încasat în bugetul de stat al Republicii Moldova suma de 234.427,50 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat.

2. Instanța de fond a constatat că Bozu G., activând în calitate de administrator și fondator al S.C. „Ovino-Abator” SRL cu adresa juridică în XXXXXX, XXXXXX, c/f XXXXXXXXXXXX, fiind persoană care gestionează o organizație comercială având drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, și anume, asigurarea controlului asupra operațiunilor economico-financiare efectuate și înregistrarea lor în documente justificative, întocmirea și prezentarea în termen a rapoartelor financiare și dărilor de seamă fiscale, activând în domeniul “achiziționării și comerțului cu ridicarea cărnii”, fiind înregistrat ca plătitor de TVA cu certificatul de înregistrare nr. 3800407 din 01.02.2011, urmărind scopul ridicării surselor financiare din tranzacții dubioase nereflectate în evidența contabilă a întreprinderii, cu neachitarea impozitelor convenite la bugetul public național, prin încălcarea prevederilor Legii contabilității nr. 113- XVI din 27.04.2007 și anume, art. 19 pct. 1), din care rezultă că faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare, nerespectând modul de achitare a taxei pe valoare adăugată și ignorând cerințele art. 114 alin. (1) Cod fiscal, conform căruia, perioada de achitare fiscală a plății TVA este de o lună și cerințele art. 115 Cod fiscal, potrivit cărora plata se efectuează până la data de 25 a lunii imediat următoare a perioadei fiscale a TVA.

Astfel, în legătură cu intentarea procedurii de insolvență în privința SRL „Ovino-Abator”, începând cu 29.02.2016, conform hotărârii Curții de Apel Chișinău, de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Călărași a fost efectuat un control fiscal la contribuabilul insolubil, controlul a cuprins perioada de activitate 01.06.2014 - 29.02.2016, urmare acestui control stabilindu-se că, conform datelor evidenței contabile și a constatărilor din actul de control precedent nr. 5-659530 din 16.07.2014, la situația din 01.06.2014, contribuabilul dispunea de stoc de mărfuri în sumă de 630.106 lei. Ulterior au fost realizate mărfuri în perioada lunilor iunie-decembrie 2014 în sumă de 166.464 lei, inclusiv TVA în sumă de 27.744 lei, și în luna august 2015 în sumă de 23.497 lei, inclusiv TVA în sumă de 3916 lei. La momentul controlului, conform datelor evidenței contabile, stocul de mărfuri constituie 366.788 lei (630106 - 166464 - 23497) - 73.357 lei (adaos comercial), în rezultatul vizitei fiscale din 25.02.2016 s-a stabilit, de facto, stoc de mărfuri în sumă de 80.000 lei (8 rulouri de folie polimerică a câte 500 m - 4000 m, 130 rulouri de folie polimerică a câte 50 m - 6500 m, total folie polimerică 10500 m x 7,62 lei = 80.000 lei). Diferența stocului de facto depistat cu datele contabile constituie suma de 286.788 lei, inclusiv TVA 47.807 lei.

Astfel, administratorul a încălcat art. 97 alin. (1) Cod fiscal care prevede că valoarea impozabilă a livrării impozabile reprezintă valoarea livrării achitate sau care urmează a fi achitată, astfel acesta n-a calculat TVA în sumă de 47.807 lei de la neajunsul materialelor în sumă de 286.788 lei, depistate în rezultatul inventarierii, efectuate **pe parcursul vizitei fiscale din 25.02.2016 și nu a achitat la buget suma TVA de 47.807 lei în termenul prevăzut de Legislația fiscală, adică până la data de 29.03.2016**, nefiind achitată până în prezent.

Bozu G., în calitate de administrator al SRL „Ovino-Abator”, cu adresa juridică în XXXXXX, XXXXXX, fiindu-i încredințate bunuri sechestrate pentru asigurarea integrității lor, a înstrăinat aceste bunuri în următoarele împrejurări: SRL „Ovino-Abator a introdus pe data de 13.01.2012 pe teritoriul Republicii Moldova din Republica Belarus „șesături din fire de filamente sintetice obținute din benzi de

polipropilenă nelaminate” în cantitate de 205 rulouri în sumă de 873.553,58 ruble rusești. Urmare a încălcărilor intenționate a legislației fiscale, a admis restanța la Bugetul Public Național, care la situația din 12.12.2014 constituia 144.935 lei, astfel organul fiscal în conformitate cu cap. 9 „Executarea silită a obligației fiscale” Titlul V al Codului fiscal „nr. 407-XV din 26.07.2001, art. 193-201, depistând existența restanței, prin Hotărârea privind executarea silită a obligației fiscale seria AH nr. 0137379 și **conform Actului de sechestru seria AS nr. 0003225 din 12.12.2014, a aplicat sechestru pe bunurile SRL „Ovino-Abator” constituite din 40 rulouri de „șesături din fire de filamente sintetice obținute din benzi de polipropilenă nelaminate cu lățimea 150 cm TPP-3” în valoare totală de 80.000 lei** (din 205 rulouri primite), bunurile sechestrate conform legislației în vigoare se lasă spre păstrare în locul aflării lor la momentul sechestrării la contribuabil - în cazul dat, **rulourile sechestrate au fost lăsate la păstrare la Bozu G.**, conducătorul SRL „Ovino-Abator”, care a fost preîntâmpinat despre răspunderea ce va surveni în cazul delapidării, înstrăinării, substituirii sau tănuirii bunurilor sechestrate sub semnătură.

Astfel, deoarece restanța nu a fost achitată de debitor în termenul prevăzut, la data de 13.02.2015, informația despre bunurile sechestrate a fost prezentată la Bursa Universală de mărfuri a Moldovei pentru evaluarea și expunerea spre comercializare a bunurilor sechestrate, însă pe parcursul anului 2015, Bursa Universală de Mărfuri nu a efectuat evaluarea și expunerea la licitație a bunurilor sechestrate, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11.01.2016 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de debitorul SRL „Ovino-Abator” privind intentarea procedurii de insolvență a întreprinderii.

În scopul aplicării măsurilor preventive intentării procesului de insolvență și întru pregătirea pentru inițierea controlului fiscal și, totodată, pentru stabilirea integrității mărfurilor sechestrate, IFS Călărași s-a deplasat în XXXXXX, XXXXXX la sediul SRL „Ovino-Abator”, unde, în urma verificării, s-a constatat că o parte din bunurile sechestrate **la data de 25.02.2016** au fost înstrăinate, și anume, din 40 rulouri de șesături din fire de filament sintetice, care se aflau la păstrare pe teritoriul SRL „Ovino-Abator” din XXXXXX, XXXXXX, la persoana responsabilă Bozu G., **s-a stabilit că 19 rulouri de șesături din fire au fost înstrăinate și nu se află în locul stabilit.** Din numărul total de 205 rulouri de șesături din fire de filament sintetice și din care pe 40 rulouri a fost aplicat sechestru de IFS Călărași, de fapt, au rămas 21 rulouri, din care 13 rulouri au fost micșorate (refacturate).

Instanța a reținut că, în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1), alin. (6) Cod de procedură penală, cauza penală urmează a fi examinată în lipsa inculpatului, or, acesta se ascunde de la prezentarea în fața instanței de judecată, în privința lui fiind pornit dosar de căutare.

Conform declarațiilor lui Bozu G. în calitate de bănuit și învinuit, nu și-a recunoscut vina, indicând că nu a semnat actul de sechestru AS nr. 0003226 din 12.12.2014, în prezența lui la SRL „Ovino-Abator” nu a avut loc niciun control și nu își asumă nicio obligațiune față de Inspectoratul Fiscal. Despre actul de sechestru a aflat de la tatăl său, Bozu P., în toamna anului 2016.

Totodată, **fapta prejudiciabilă comisă de inculpat este confirmată prin circumstanțele de fapt constatate** în baza declarațiilor acestuia, apreciate în colaborare cu cele ale martorilor, precum și probele administrate.

Astfel, **potrivit art. 244 alin. (1) Cod penal, există temei de tragere la răspundere penală în redacția Legii penale în vigoare la data comiterii faptei prejudiciabile în cazul evaziunii fiscale** a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale.

Conform art. 244 alin. (1) Cod penal (în redacția Legii pentru modificarea unor acte legislative nr. 179 din 26.07.2018 Monitorul Oficial nr. 309-320/498 din 17.08.2018), evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În temeiul **art. 295 alin. (6) Cod contravențional, prezentarea în rapoartele financiare a unor indicatori eronați** se sancționează cu amendă de la 15 la 30 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Prin urmare, fiind stabilit că **fapta inculpatului nu mai constituie infracțiune în sensul art. 3, 50-52 și art. 244 alin. (1) Cod penal**, în redacția Legii pentru modificarea unor acte legislative nr. 179 din 26.07.2018 Monitorul Oficial nr. 309-320/498 din 17.08.2018, **încadrându-se din punct de vedere juridic în elementele contravenției prevăzute la art. 265 alin. (6) Cod contravențional și, respectiv, nefiind întrunite temeiurile prevăzute de Legea penală și procesuală penală privind tragerea la răspundere penală, urmează a înceta procesul penal privind învinuirea lui Bozu G. în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, având în vedere faptul că a intervenit Legea penală mai nouă care dezincriminează fapta comisă de către persoană.**

În același timp, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 251 Cod penal, ca înstrăinarea bunurilor sechestrate, săvârșită de către o persoană căreia i-au fost încredințate aceste bunuri și care era obligată, conform Legii, să asigure integritatea lor.

Or, apreciind obiectiv probele administrate, se atestă că fapta acestuia întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 251 Cod penal, infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal, în vigoare la data comiterii faptei și, respectiv, care întrunește elementele constitutive ale contravenției prevăzute la art. 295 alin. (6) Cod Contravențional la data judecării cauzei în fond, confirmate prin declarațiile martorilor coroborate cu probele materiale administrate.

Totodată, **instanța va respinge argumentele apărării și consideră că nu este necesar să răspundă la argumentele invocate de părți, acestea fiind vădit**

neîntemeiate și inadmisibile, invocate în vederea eschivării persoanei de la răspundere penală.

În temeiul art. 219, 221, 222 Cod de procedură penală, SFS DGAF Centru a înaintat acțiune civilă privind încasarea sumei de 234.427,50 lei, din contul inculpatului în bugetul de stat.

Or, *prin acțiunile sale comise cu intenție, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art. 251 Cod penal și contravenția prevăzută la art. 295 alin. (6) Cod contravențional, cauzând statului un prejudiciu material în sumă de 234.427,50 lei* care, până la judecarea cauzei în fond, nu a fost reparat.

3. Avocatul Serghei Rusu a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că încadrarea juridică a faptelor de neachitare a TVA în valoare de 47.807 lei este eronată, or, prevederile art. 244 alin. (1) Cod penal, incriminează, în mod exclusiv, evaziunea fiscală, fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale.

Latura obiectivă a infracțiunii prevede clar și concis modalitățile de săvârșire a acestei infracțiuni, acuzarea nu a probat nici una din aceste modalități de săvârșire a infracțiunii.

Totodată, art. 244 alin. (1) Cod penal ține exclusiv de neachitarea impozitelor și nu reflectă o oarecare reglementare a neachitării TVA-ului sau altor taxe prevăzute de Codul penal.

Astfel, faptul de neachitare a TVA-ului în cuantum de 47.807 lei nu reflectă încadrarea juridico-penală în art. 244 alin. (1) Cod penal, care operează exclusiv cu termenul de impozite, ceea ce nu reprezintă TVA, or, în cazul în care procurorul dispune de probe indubitabile privind neachitarea TVA de către întreprindere, instituție sau organizație, urma să sancționeze această neachitare conform art. 295 alin. (2), (3), (4) sau (6) Cod contravențional sau conform art. 257 alin. (1), art. 260 alin. (5) sau art. 261 alin. (4) Cod fiscal.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 902 din 18.05.2019 la emiterea Deciziei nr. 218 din 13.04.2016 prin care SFS a constatat că SRL „Ovino-Abator” ar fi diminuat suma de 47.807 lei, însă această constatare nu poate fi confirmată ca „diminuată” suma respectivă, deoarece la emiterea deciziei, organul constator a omis prevederile Regulamentului privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 60 din 29.05.2012 și prevederile art. 102 alin. (8) Cod fiscal, potrivit căruia „suma TVA achitată sau care urmează să fie achitată... pe mărfurile procurate care, în procesul activității de întreprinzător, au fost sustrate..., nu se deduce și se raportează la costurile sau cheltuielile perioadei”, situație prezentă în cazul SRL „Ovino-Abator”.

Respectiv, infracțiunea de evaziune fiscală, fiind o infracțiune materială, în lipsa acțiunilor de „diminuare a sumei de 47.807 lei” nu se încadrează în indicii componente de infracțiune, însuși expertul constatând lipsa prejudiciului în constatările efectuate în Decizia nr. 218 din 13.04.2016 care a stat la baza intentării prezentului proces penal.

Mai mult, instanța de fond a constatat că apărarea nu ar fi prezentat două facturi fiscale, iar acest lucru ar fi influențat rezultatul raportului de expertiză, însă au fost cercetate nu facturile fiscale, ci decizia Inspectoratului Fiscal Călărași la etapa respectivă și, pe cale de consecință, o probă obținută veridic a fost ignorată de instanța de fond.

Cu toate că instanța de fond a considerat că raportul de expertiză este incomplet sau există divergențe, nici acuzarea, nici instanța de fond, din oficiu, nu au solicitat audierea expertului sau dispunerea efectuării unei expertize complexe în comisie.

În același timp, la importul rulourilor de folie polimerică, a fost deja achitată TVA-ul, or, în caz contrar, Serviciul Vamal nu ar fi permis introducerea mărfurilor pe teritoriul țării.

Astfel, prin solicitarea Serviciul Fiscal de a achita TVA-ul pentru aceleași rulouri de folie polimerică se atestă prezența dublei impuneri a persoanei juridice, această taxă fiind deja achitată, fiind prezentate acte confirmative în acest sens.

Totodată, potrivit rechizitoriului, învinuirea i-a fost înaintată inculpatului la 10.01.2017, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă la 07.10.2016, deci, procurorul a încălcat cu 3 luni termenul prevăzut la art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală – 48 ore pentru înaintarea învinuirii.

Pe lângă aceasta, Stamborschi I., inspectorul care a întocmit actul de sechestru, a confirmat că semnătura de pe Actul de Sechestru nr. 0003225 din 12.12.2014, nu aparține inculpatului, dar lui Bozu P., care oficial nu deține nicio funcție la SRL „Ovino-Abator”, împrejurări în care imputarea infracțiunii de înstrăinare a bunurilor de către o persoană căreia i-au fost încredințate spre păstrare și care, conform legii, era obligată să asigure integritatea lor, nu are temei juridic. Mai mult, Bozu G. nici nu era în țară la momentul aplicării sechestrului.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar acuzarea pretinde că inculpatul a semnat și a primit, sub semnătură, bunuri cărora urma să le asigure păstrarea, în realitate, însă, acesta nu a primit asemenea bunuri.

Deci, în mod principal, se impune a stabili că bunurile date nu au fost transmise sub semnătură inculpatului, fiind inaplicabilă norma penală incriminată acestuia și mai mult, ele nici nu au fost înstrăinate, lipsind elementele componenței de infracțiune, și anume, latura obiectivă a infracțiunii.

Pretinsa acțiune de înstrăinare, la care se face referință în ordonanța de punere sub învinuire, fapt care a avut loc la data 30.10.2014 potrivit hotărârii de condamnare a lui Pascari R. pe faptul transportării mărfii fără acte de proveniență în baza art. 265 Cod contravențional, iar actul de sechestru nr. 0003225 este din 12.12.2014 respectiv, cum puteau fi vândute niște bunuri sechestrate încredințate spre administrare, cu două luni înainte ca acestea să fie sechestrate.

De asemenea, se implică necesitatea de stabili că bunurile date nu au fost înstrăinate, or, prin actul administratorului insolvenței Popa L. din 15.07.2016 cele 20.000 m² de folie polimerică erau și sunt prezente în depozitele SRL „Ovino-Abator”, directorul căreia este Bozu G.

Conform art. 6 Cod penal, persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție, faptul săvârșirii infracțiunii fiind

combătut de apărare, or, însăși inspectorul fiscal a recunoscut că nu inculpatul a semnat actul de sechestru, nefiind realizată nici înstrăinarea bunurilor, în aceste condiții, lipsind faptul infracțiunii și vinovăția persoanei.

Totodată, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 2-i881/15 din 29.02.2016 s-a constatat insolvabilitatea și dizolvarea simplificată a SRL „Ovino-Abator”, iar SFS a fost recunoscut creditor chirografar față de patrimoniul acesteia, creanța sa fiind validată în cuantum de 215.369,55 lei, sumă care coincide cu cea invocată în acțiunea civilă în procesul penal și care urmează a fi încasată în procedura de insolvabilitate din contul SRL „Ovino-Abator”, însă nu din contul inculpatului, potrivit art. 184 alin. (1) și (2) Cod civil.

În corespundere cu art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității, consemnarea judecătorului în tabelul definitiv al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garantați, acțiunea civilă fiind lipsită de teme juridic, urmând a fi respinsă, inclusiv pe motiv că în procesul de insolvabilitate răspunderea subsidiară a inculpatului nu a fost solicitată.

Pe lângă aceasta, prin încheierea Judecătoriei Călărași și decizia Curții de Apel Chișinău, pretențiile SFS privind încasarea sumelor de la SRL „Ovino-Abator” au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin urmare, instanța de fond, în sentința adoptată, nu a efectuat o examinare și o motivare a vinovăției inculpatului, ci doar s-a limitat la citarea declarațiilor martorilor și la redarea textului rechizitoriului, lipsind cu desăvârșire analiza circumstanțelor invocate de apărare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2020, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că **instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului** care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Cu toate că inculpatul nu și-a recunoscut vina, **vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 244 alin. (1), art. 251 Cod penal se confirmă prin sistema de probe analizate** și apreciate de instanța de fond și verificate de instanța de apel

În ceea ce privește argumentele apărării privitor la faptul că Bozu G. nu a fost prezent la întocmirea actelor în privința sa, se reține că, de fapt și de drept, în circumstanțele în care acesta, în calitate de administrator și persoană responsabilă pentru administrarea întreprinderii și patrimoniului acesteia, s-a eschivat în mod conștient de la organele de drept, evitând atât răspunderea contractuală față de SRL „Ovino-Abator”, cât și răspunderea penală pentru acțiunile și inacțiunile ilicite care prejudiciază drepturile și interesele legitime ale persoanei juridice, precum și drepturile și interesele legitime ale statului.

Astfel, raportând circumstanțele de fapt la normele de drept relevante, având în vedere faptul că **fapta comisă de inculpat nu mai constituie infracțiune în sensul art. 3, 50-52 și art. 244 alin. (1) Cod penal**, în redacția Legii pentru modificarea unor acte legislative nr. 179 din 26.07.2018 Monitorul Oficial nr. 309-320/498 din 17 august 2018, încadrându-se din punct de vedere juridic în elementele

contravenției prevăzute la art. 295 alin. (6) Cod contravențional și respectiv, în privința acestuia nu sunt întrunite temeiurile prevăzute de Legea penală și procesuală penală privind tragerea la răspundere penală, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că este întemeiat a înceta procesul penal privind învinuirea lui în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal în temeiul **art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală**, având în vedere faptul că a intervenit Legea penală mai nouă **care dezincriminează fapta comisă** de către persoană.

5. Avocatul Serghei Rusu a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că în apelul declarat a invocat că acțiunile inculpatului au fost greșit încadrate, deoarece nu a fost demonstrat faptul includerii în datele fiscale a unor informații false sau denaturate, nefiind demonstrat nici faptul că s-a ascuns ceva de organul fiscal, iar acuzarea nu a invocat aceste circumstanțe importante pentru aprecierea existenței laturii obiective sau a aprecierii laturii obiective de înstrăinare a bunurilor sechestrate.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus asupra lipsei elementelor componente de infracțiune incriminată inculpatului, lăsând fără examinare faptul că acesta nu a semnat actul de sechestru și deciziile Inspectoratului Fiscal, deci, nu a soluționat în esență fondul apelului, conform prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală.

De asemenea, încadrarea juridică a faptelor de neachitare a TVA în valoare de 47.807 lei este eronată, or, prevederile art. 244 alin. (1) Cod penal, incriminează, în mod exclusiv, evaziunea fiscală, fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale.

Latura obiectivă a infracțiunii prevede clar și concis modalitățile de săvârșire a acestei infracțiuni, acuzarea nu a probat nici una din aceste modalități de săvârșire a infracțiunii.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 902 din 18.05.2019 la emiterea Deciziei nr. 218 din 13.04.2016, SFS a constatat că SRL „Ovino-Abator” ar fi diminuat suma de 47.807 lei, însă această constatare nu poate fi confirmată ca „diminuată” suma respectivă, deoarece la emiterea deciziei, organul constator a omis prevederile Regulamentului privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 60 din 29.05.2012 și prevederile art. 102 alin. (8) Cod fiscal, potrivit căruia „suma TVA achitată sau care urmează să fie achitată... pe mărfurile procurate care, în procesul activității de întreprinzător, au fost sustrate..., nu se deduce și se raportează la costurile sau cheltuielile perioadei”, situație prezentă în cazul SRL „Ovino-Abator”.

Respectiv, infracțiunea de evaziune fiscală, fiind o infracțiune materială, în lipsa acțiunilor de „diminuare a sumei de 47.807 lei” nu se încadrează în indicii componente de infracțiune, însuși expertul constatând lipsa prejudiciului în constatările efectuate în Decizia nr. 218 din 13.04.2016 care a stat la baza intentării prezentului proces penal.

Mai mult, instanța de fond a constatat că apărarea nu ar fi prezentat două facturi fiscale, iar acest lucru ar fi influențat rezultatul raportului de expertiză, însă au fost cercetate nu facturile fiscale, ci decizia Inspectoratului Fiscal Călărași la etapa respectivă și pe cale de consecință o probă obținută veridic a fost ignorată de instanța de fond.

Cu toate că instanța de fond a considerat că raportul de expertiză este incomplet sau există divergențe, nici acuzarea, nici instanța de fond, din oficiu, nu au solicitat audierea expertului sau dispunerea efectuării unei expertize complexe în comisie.

Astfel, chiar dacă acțiunile inculpatului ar fi fost corect încadrate în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, nu există în sine faptul infracțiunii incriminate acestuia.

Or, potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 07.10.2016, inculpatului i se incriminează neachitarea TVA-ului din importul rulourilor de folie polimerică, în sumă de 47.807 lei.

Totodată, potrivit rechizitoriului, învinuirea i-a fost înaintată inculpatului la 10.01.2017, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă la 07.10.2016, deci, procurorul a încălcat cu 3 luni termenul prevăzut la art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală – 48 ore pentru înaintarea învinuirii.

Pe lângă aceasta, Stamborschi I., inspectorul care a întocmit actul de sechestrul, a confirmat că semnătura de pe Actul de Sechestrul nr. 0003225 din 12.12.2014, nu aparține inculpatului, dar lui Bozu P. care oficial nu deține nici o funcție la SRL „Ovino-Abator”, împrejurări în care imputarea infracțiunii de înstrăinare a bunurilor de către o persoană căreia i-au fost încredințate spre păstrare și care, conform legii, era obligată să asigure integritatea lor nu are temei juridic. Mai mult, Bozu G. nici nu era în țară la momentul aplicării sechestrului.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar acuzarea pretinde că inculpatul a semnat și a primit, sub semnătură, bunuri cărora urma să le asigure păstrarea, în realitate, însă, acesta nu a primit asemenea bunuri.

Deci, în mod principal, se impune să se stabilească că bunurile date nu au fost transmise sub semnătură inculpatului, fiind inaplicabilă norma penală incriminată acestuia și mai mult, ele nici nu au fost înstrăinate, lipsind elementele componente de infracțiune și anume latura obiectivă a infracțiunii.

Pretinsa acțiune de înstrăinare, la care se face referință în ordonanța de punere sub învinuire, fapt care a avut loc la data 30.10.2014, potrivit hotărârii de condamnare a lui Pascari R. pe faptul transportării mărfii fără acte de proveniență în baza art. 265 Cod contravențional, iar actul de sechestrul nr. 0003225 este din 12.12.2014 respectiv, cum puteau fi vândute niște bunuri sechestrate încredințate spre administrare, cu două luni înainte ca acestea să fie sechestrate.

De asemenea, se implică necesitatea de a stabili că bunurile date nu au fost înstrăinate, or, prin actul administratorului insolvenței Popa L. din 15.07.2016 cele 20.000 m² de folie polimerică erau și sunt prezente în depozitele SRL „Ovino-Abator”, directorul căreia este Bozu G.

Conform art. 6 Cod penal, persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție, faptul săvârșirii infracțiunii fiind combătut de apărare, or, însăși inspectorul fiscal a recunoscut că nu inculpatul a

semnat actul de sechestru, nefiind realizată nici înstrăinarea bunurilor, în aceste condiții, lipsind faptul infracțiunii și vinovăția persoanei.

Totodată, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 2-i881/15 din 29.02.2016 s-a constatat insolvabilitatea și dizolvarea simplificată a SRL „Ovino-Abator”, iar SFS a fost recunoscut creditor chirografar față de patrimoniul acesteia, creanța sa fiind validată în cuantum de 215.369,55 lei, sumă care coincide cu cea invocată în acțiunea civilă în procesul penal și care urmează a fi încasată în procedura de insolvabilitate din contul SRL „Ovino-Abator”, însă nu din contul inculpatului, potrivit art. 184 alin. (1) și (2) Cod civil.

În corespundere cu art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității, consemnarea judecătorului în tabelul definitiv al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garanțai, acțiunea civilă fiind lipsită de temei juridic, urmând a fi respinsă, inclusiv pe motiv că în procesul de insolvabilitate răspunderea subsidiară a inculpatului nu a fost solicitată.

Deci, în aceste împrejurări se atestă lipsa elementelor infracțiunii incriminate inculpatului.

În același timp, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, or, în instanța de apel, apărarea a solicitat audierea martorilor care au dat declarații în prima instanță, declarațiile cărora sunt contradictorii în esență. Însă, instanța de apel a respins cererea de audiere a martorilor, precum și cererea de amânare, judecând cauza, la fel, ca și prima instanță, în lipsa inculpatului, afectându-i dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CEDO.

Prin urmare, instanța de apel, judecând cauza, a analizat superficial circumstanțele de fapt și de drept și nu a pătruns în esență, nu a efectuat o investigație eficientă în vederea clarificării tuturor împrejurărilor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, formulând niște concluzii contradictorii, generale și neîntemeiate referitor la vinovăția inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 31 și 33, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. În corespundere cu art. 8 și 10 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Conform art. 390 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, dacă fapta nu este prevăzută de legea penală, se adoptă sentința de achitare. În corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6), alin. (2) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. În cazul prevăzut în art. 332 alin. (2), instanța încetează procesul penal, cu aplicarea sancțiunii administrative prevăzute în Codul contravențional.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea*

Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.). În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. În astfel de cazuri, instanțele vor ține cont de faptul că *învinuirea se consideră mai gravă* în cazul când se introduc fapte și episoade adăugătoare, care majorează volumul învinuirii. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 19.06.2006, nr.5 - Privind sentința judecătorească, pct. 23)

Însă, instanța de fond a omis prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței contestate (pct. 1., 2. din decizie):

a) în descriptiv, inițial, a descris fapta criminală pe art. 244 alin. (1) Cod penal, considerată ca fiind dovedită, statuând și că: **„fapta prejudiciabilă comisă de inculpat este confirmată prin circumstanțele de fapt constatate..., fapta acestuia întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal, în vigoare la data comiterii faptei...”**, iar ulterior s-a contrazis, indicând absolut neclar că: **„fapta inculpatului nu mai constituie infracțiune în sensul art. 3, 50-52 și art. 244 alin. (1) Cod penal..., având în vedere faptul că a intervenit Legea penală mai nouă care dezincriminează fapta comisă de către persoană..., încadrându-se din punct de vedere juridic în elementele contravenției prevăzute la art. 265 alin. (6) Cod contravențional și, respectiv, urmează a înceta procesul penal privind învinuirea lui Bozu G. în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală”**.

Ori, modificarea calificativului prin: **„dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”**, nu rezumă decriminalizarea infracțiunii, ca atare, prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal.

Totodată, motivul invocat de instanță **„dezincriminează fapta”** generează achitarea persoanei în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală - fapta nu este prevăzută de legea penală, dar nu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În același timp, potrivit art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală., în cazul prevăzut în art. 332 alin. (2), instanța încetează procesul penal, cu aplicarea sancțiunii administrative prevăzute în Codul contravențional.

Prin urmare, o asemenea motivare a soluției contrazice și dispozitivul sentinței, în care s-a dispus: **„Procesul penal de învinuire a lui Bozu Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal se încetează pe**

motiv că acțiunile persoanei întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute la art. 295 alin. (6) Cod contravențional”;

b) recalificând acțiunile inculpatului pe art. 295 alin. (6) Cod contravențional - **prezentarea în rapoartele financiare a unor indicatori eronați**, instanța de apel nu a descris fapta contravențională, considerată ca fiind dovedită, nu a indicat esența acțiunilor de **prezentare în rapoartele financiare a unor indicatori eronați**, dar raportată și la limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, nu a pus în discuția părților noua învinuire, nu a informat inculpatul în mod detaliat cu privire la natura și cauza acuzației aduse împotriva sa, precum și dreptul de a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării sale, încălcând, astfel, și prescripțiile art. 6 §1, §3 lit. a) și b) CEDO - dreptului la un proces echitabil (*Hotărârea CtEDO din 12.04.2011, Adrian Constantin vs. România*);

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Mai mult, concluziile sumare că: **„instanța va respinge argumentele apărării și consideră că nu este necesar să răspundă la argumentele invocate de părți, acestea fiind vădit neîntemeiate și inadmisibile...”**, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale;

d) constatând sumar că: **„o parte din bunurile sechestrate la data de 25.02.2016 au fost înstrăinate..., s-a stabilit că 19 rulouri de țesături din fire au fost înstrăinate și nu se află în locul stabilit...”**, și calificând acțiunile inculpatului în baza art. 251 Cod penal, ca **înstrăinarea bunurilor sechestrate**, săvârșită de către o persoană căreia i-au fost încredințate aceste bunuri și care era obligată, conform Legii, să asigure integritatea lor, instanța nu s-a referit cub nicio formă și asupra calificativului obligatoriu, prevăzut de norma vizată – *în cazurile nepermise de lege*, nefiind concretizat și mecanismul de înstrăinare a celor 19 rulouri;

e) a indicat în fapta constatată ca fiind comisă că: **„în rezultatul inventarierii, efectuate pe parcursul vizitei fiscale din 25.02.2016 și nu a achitat la buget suma TVA de 47.807 lei în termenul prevăzut de Legislația fiscală, adică până la data de 29.03.2016, nefiind achitată până în prezent”**, dar ulterior s-a contrazis statuând că: **„...prin acțiunile sale, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art. 251 Cod penal și contravenția prevăzută la art. 295 alin. (6) Cod contravențional, cauzând statului un prejudiciu material în sumă de 234.427,50 lei...”**. Mai mult, în dispozitiv, neclar și divergent, din contul lui Bozu Grigore s-a încasat în bugetul de stat a Republica Moldova suma de **234.427,50 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat**.

Ori, asemenea circumstanțe, ca prin comiterea infracțiunilor prevăzute la: **„...art. 251 Cod penal și contravenția prevăzută la art. 295 alin. (6) Cod contravențional, a cauzat statului un prejudiciu material în sumă de 234.427,50 lei...”**, nu i-au fost incriminate inculpatului nici prin rechizitoriu.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se

întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeiuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și, repetându-le întocmai, constatând sumar, divergent și neclar că: **„instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului..., vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 244 alin. (1), art. 251 Cod penal se confirmă prin sistemă de probe analizate..., fapta comisă de inculpat nu mai constituie infracțiune în sensul art. 3, 50-52 și art. 244 alin. (1) Cod penal..., instanța de fond corect a ajuns la concluzia că este întemeiat a înceta procesul penal privind învinuirea lui în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 244 alin. (1) Cod penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, având în vedere faptul că a intervenit Legea penală mai nouă care dezincriminează fapta comisă de către persoană”**, nu a desființat sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3., 5. din decizie);

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Mai mult, concluziile sumare că: **„În ceea ce privește argumentele apărării privitor la faptul că Bozu G. nu a fost prezent la întocmirea actelor în privința sa, se reține că, de fapt și de drept, în circumstanțele în care acesta, în calitate de administrator și persoană responsabilă pentru administrarea întreprinderii și patrimoniului acesteia, s-a eschivat în mod conștient de la organele de drept, evitând atât răspunderea contractuală față de SRL „Ovino-Abator”, cât și răspunderea penală pentru acțiunile și inacțiunile ilicite care prejudiciază drepturile și interesele legitime ale persoanei juridice, precum și drepturile și interesele legitime ale statului”**, sunt lipsite de o finalitate logică și motivată, și nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale;

d) potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost repartizată completului format din judecătorii S. Teleucă, X. Ulianoschi și S. Vrabii, a început examinarea cauzei completul format din judecătorii S. Teleucă, S. Gîrbu și S. Furdui, au continuat și au pronunțat decizia contestată judecătorii S. Teleucă, A. Spoială și S. Furdui (vol. 3, f.d. 2, 7, 9, 20).

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prevăzute în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completului de judecată și schimbarea membrilor acestuia, privind schimbarea judecătorilor X. Ulianoschi, S. Vrabii și S. Furdui.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din

oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 31 și 33, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Serghei Rusu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2020, în privința inculpatului Bozu Grigore XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 06 ianuarie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh